

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
4 martie 2023
Clasa a VII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Povestea pe care vreau să o scriu nu există decât dacă eu mă așez și o scriu.

Asta ar trebui să mă facă să îmi doresc să o scriu. [...]

Astăzi m-am așezat într-un colț, e mult mai bine aici. În spate și în stânga am un șir de desene de Pallady, iar cel de lângă umărul meu, *Femeie tânără citind*, poartă data de 24 decembrie 1938.

Și iarăși am văzut și s-au întâmplat lucruri tulburătoare pe drum și, deși mi-am propus să nu mă gândesc excesiv la toate amănuntele, ele revin și se rotesc în timp ce stau aici, scriind despre altele. Mai întâi, am văzut o vrabie pe trotuar, pe strada din spatele Ateneului, în locul unde toată vara au pictat un bărbat și o femeie; veneau acolo cu șevaletele, se uitau fiecare la câte o clădire și o reproduceau, el în mai multe detalii. [...] Apoi, la metrou, coboram cu scara rulantă și nu mă grăbeam, auzisem trenul venind, văzusem și șuvoiul de oameni urcând, dar îmi ziceam: uite, eu nu mă grăbesc, șase minute de așteptare, șase minute bune în plus, e și asta ceva, iar când am ajuns pe peron, trenul era încă acolo, cu ușile închise, gata să plece, dar totul încremenit. Un gardian dinăuntru m-a privit cu capul întors într-o parte, păsărește, după care s-a rotit pe călcâie și a făcut un pas înainte, a întins mâna și a apăsat, iar ușa s-a deschis doar pentru mine. [...]

Dar eu vin la o bibliotecă aflată la trei kilometri de casă tocmai ca să plec de lângă fereastra deschisă, de lângă rama de lemn în care mă mir că nu s-a săpat o spirală îngustă care să mă înghită cu totul.

Ar mai fi fost două biblioteci, mult mai aproape de casă. Am fost invitată, într-un mod cu totul surprinzător, să susțin peste câteva zile o lectură la una dintre ele. Nu am intrat niciodată în clădirea aceea, deși trec aproape zilnic pe lângă ea. În curte s-au instalat băncuțe și hamace, se numește grădina de citit. Eu n-aș putea citi acolo. Dar, tot așa, acum un an aș fi zis că n-aș putea scrie în alt loc decât acasă. [...]

Am început să scriu din prima zi în care am venit aici. Nu înțeleg. Nu înțeleg, dar îmi convine. Când scriu despre stelele de pe cer și despre castelul de pe malul lacului, nu-mi trebuie să văd alte stele, alt turn. Îmi trebuie o planșă albă, un spațiu neutru de umplut cu culorile mele, cu acea nuanță intermediară pe care-o tot caut și care-mi tot scapă, dintre argint și aramă. În fiecare zi m-am așezat în alt loc. Azi aș fi stat tot acolo, în colțul cu desene, dar nu s-a putut. Aș fi încercat și una dintre acele măsuțe de o persoană. Poate că și mutatul ăsta dintr-un loc în altul are un soi de iz religios – sau poate nu-i decât spaimă. Să nu ai nimic, să nu poți pierde nimic. Simplă socoteală. Dar lucrurile banale etc., poate unii își vor aminti asta, ne sunt cele mai prețioase averi.

Astăzi am început să scriu din clipa în care m-am așezat, ceea ce nu mi se întâmplă niciodată acasă. Ajută faptul că biblioteca este departe. Drumul dintre casă și bibliotecă e distanța dintre realitatea mea și poveste.

Veronica D. Niculescu, *Spre văi de jad și sălbăție*

B.

Bună,

Mă numesc Juliette și am treisprezece ani. Sunt singură la părinți. Am un câine, Félix. Sunt în clasa a VII-a la Școala Gimnazială *Jacques Prévert* din Villeneuve-de-Lauragais. Acum locuiesc într-un sat. Înainte locuiam la oraș, în Toulouse, care e la cincizeci de kilometri de aici, dar părinții mei s-au mutat. Așa că sunt nouă la școala asta.

Anul ăsta, profesorul meu de engleză este domnul Servier. El este cel care organizează acest schimb de scrisori între școlile noastre. Vorbește chiar despre o călătorie în Anglia, dar nu e ceva sigur. Oricum, nu prea am chef să vă vizitez țara. Domnul Servier a spus că fiecare elev din clasa noastră își va alege corespondentul. Eu aș dori să corespondez cu o fată căreia să-i placă dansul, muzica și lectura, lucruri care-mi plac și mie.

Altceva nu prea am ce să spun. Nu sunt timidă, dar nu-mi place să-i povestesc despre mine unei persoane pe care nu o cunosc. Tot de-asta prefer să nu trimit nici fotografie.

La revedere,
Juliette

Dragă Mark,

Încă nu pot să-ți scriu pe e-mail. N-am calculator acasă (nici telefon, de altfel!), iar rețeaua de la școală nu funcționează foarte bine.

În orice caz, nici tu nu pari foarte dornic să correspondezi cu mine. Mă întreb de ce m-ai ales, mai ales că eu am explicat că aș prefera o fată. L-am rugat pe profesor să mă lase să schimb corespondentul, dar mi-a răspuns că nu se poate anul ăsta. În schimb, dacă vom face într-adevăr călătoria aceea de schimb de experiență, voi fi pusă în mod sigur cu o fată pe care, desigur, n-o s-o cunosc. Dar ce contează? Oricum nu cunosc aproape pe nimeni din clasa mea, toate prietenele mele au rămas la Toulouse. Profesorul ne cere să vă punem întrebări despre viața voastră de zi cu zi și să vă explicăm cum funcționează un gimnaziu în Franța.

E simplu: în fiecare dimineață, pe la 7:10, iau autobuzul și ajung la școală în jur de 7:45. Avem ore dimineața, de la 8:15 la 12:05, și după-amiaza, de la 13:00 sau 14:00 la 17:00. Stau în sala de studiu până la ora 18:00 și îmi fac temele, apoi iau din nou autobuzul și, între 18:30 și 19:00, ajung acasă. Când ajung, e întuneric afară și părinții mei sunt oboșiți, pentru că au muncit toată ziua. Mâncăm și, cum nu avem televizor (al nostru s-a stricat înainte de a ne muta și părinții mei nu-și găsesc niciodată timp să se ducă să cumpere unul nou), citim sau ne ducem la culcare. A doua zi, o luăm de la capăt.

Ți se pare că e o viață plictisitoare? Mie, da. Groaznic de plictisitoare.

Înainte, când stăteam la Toulouse, era altceva. Aveam prietene. Puteam să ne ducem la cinematograful sau la piscină, ba chiar să navigăm pe internet la mediatecă*.

Ai mare noroc că stai la oraș. Sau poate pentru tine e totuna, dat fiind că nu ești interesat decât de fotbal, ca toți băieții...

Mă întreb de ce-ți vorbesc despre lucrurile astea. Probabil ai să-mi răspunzi numărând rândurile; și mai și trebuie să mă limitez la lucruri simple, pentru că tu nu ești bun la franceză... Eu, una, tare mă îndoiesc c-o să ne alegem cu ceva din schimbul ăsta de scrisori.

Atât pentru azi. E rândul tău.

Juliette

Manu Causse, *Romeo @Julieta* (traducere de Diana Morărașu)

C.

12 mai 2018

Cine simte nevoia să scrie trebuie neapărat să scrie. Să nu aveți încredere în cuvinte precum: „ți-o spun pentru binele tău, nu-ți irosi timpul așa”. Arta de a descuraja cu cuvinte afectuoase e dintre cele mai practicate. Nici să nu dați crezare cuiva care spune: „ești tânără, n-ai destulă experiență, așteaptă.” Scrisul nu se amână până când vom fi trăit suficient, vom fi citit suficient, vom fi avut un birou al nostru, într-o cameră numai a noastră, cu o grădină a noastră cocoțată deasupra mării, ne vom fi expus unor experiențe extreme, vom fi trăit într-un oraș incitant, ne vom fi retras într-o cabană la munte, vom fi avut copii, vom fi călătorit mult. Să publici, da, asta se poate cu siguranță amâna, ba chiar poți decide să nu publici deloc. Dar scrisul nu trebuie, în niciun caz, subordonat unui „după ce”. Când e felul nostru de a fi pe lume, scrisul nu poate decât să-și afirme în permanență întâietatea față de nenumărate alte lucruri din viață: iubirea, studiile, un loc de muncă. El se impune și când nu avem hârtie și pix sau altceva, pentru că suntem adoratori ai cuvântului scris și mintea noastră dictează fraze chiar și în absența instrumentelor care să le fixeze. A scrie, în fine, e întotdeauna acolo, urgent, și îi îndepărtează cu un gest nesăbuit* și pe oamenii pe care îi iubim, chiar și pe copiii care ne caută ca să se joace. Sentimentul de vinovăție vine după aceea, când totul s-a încheiat și, dacă, dimpotrivă, se ivește mai devreme, dacă nu reușești să ți-l reprimi, dacă, în fine, câștigă întâietate responsabilitatea impusă de sentimente, poate că asta e dovada că scrisul nu are suficientă forță, că vocația noastră e una fragilă și că, din fericire – da, din fericire –, pe plan uman suntem mai buni decât majoritatea artiștilor, cu egocentrismul* lor. Însă mare atenție: să evităm să confundăm delirurile noastre creative aride, arogante și nemiloase cu pecetea unei calități. Dorința necontrolată de a da formă scrisă lumii nu oferă în sine garanția unor rezultate bune. Nimic nu garantează că scrisul, chiar și când vocația e solidă, dă naștere unor opere memorabile.

Elena Ferrante, *Invențiile ocazionale* (traducere de Cerasela Barbone)

**mediatecă* – încăpere dintr-o bibliotecă în care sunt păstrate mijloace audio-vizuale

**nesăbuit* – care e lipsit de chibzuință sau de judecată în acțiuni

**egocentrism* – tendință de a face din sine „centrul universului”

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există hiat în ambele cuvinte din seria:
 - a) „afectuoase”, „două”.
 - b) „luăm”, „prețioase”.
 - c) „niciodată”, „trebuie”.
 - d) „studiile”, „nesăbuit”.

2 puncte
2. Conține doar cuvinte derivate seria:
 - a) „dinăuntru”, „despre”.
 - b) „călătoria”, „întâietate”.
 - c) „banale”, „lucrurile”.
 - d) „temele”, „povestesc”.

2 puncte
3. În secvența: „Mă întreb de ce m-ai ales, mai ales că eu am explicat că aș prefera o fată. L-am rugat pe profesor să mă lase să schimb corespondentul.”, există:
 - a) două pronume personale și două pronume reflexive.
 - b) trei pronume personale și două pronume reflexive.
 - c) patru pronume personale și un pronume reflexiv.
 - d) cinci pronume personale și un pronume reflexiv.

2 puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Alcătuieste câte un enunț prin care să illustrezi polisemia verbului „a sta”, utilizând alte două sensuri decât cel din secvența: „Stau în sala de studiu până la ora 18:00 și îmi fac temele”.

2 puncte
5. Construiește câte un enunț în care cuvintele subliniate în secvențele: „o fată căreia să-i placă dansul, muzica și lectura” și „Sunt singură la părinți”, să fie folosite cu sens figurat.

2 puncte
6. Scrie un enunț despre comunicare, în care să existe și un verb la modul condițional-optativ și un adjectiv la gradul superlativ absolut.

2 puncte
7. Menționează cazul fiecărui cuvânt subliniat din enunțul: „Dorința necontrolată de a da formă scrisă lumii nu oferă în sine garanția unor rezultate bune.”.

2 puncte
8. Transcrie predicatul din enunțul: „În orice caz, nici tu nu pari foarte dornic să corespunzi cu mine.”.

2 puncte
9. Precizează funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în secvențele: „Să publici, da, asta se poate cu siguranță amâna, ba chiar poți decide să nu publici deloc.”, „Sentimentul de vinovăție vine după aceea.”.

2 puncte
10. Rescrie corect următorul enunț: *Înțelegerea unor reguli a comunicării poate fii utilă oricând.*

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Menționează, din textul A, două aspecte observate de scriitoare în drum spre bibliotecă.

6 puncte
2. Explică, în 30 – 50 de cuvinte, în ce măsură este important locul în care scrii, așa cum reiese din textul A.

6 puncte
3. Precizează o trăsătură morală a fetei, personajul din textul B, valorificând o secvență și numind mijlocul de caracterizare prin care se evidențiază trăsătura.

6 puncte
4. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor trei texte-suport.

6 puncte
5. Crezi că este adecvată zilelor noastre comunicarea prin scrisori? Justifică-ți răspunsul, în 70 – 100 de cuvinte, referindu-te la textul B și la experiența personală sau culturală.

8 puncte
6. Comentează, în 50 – 70 de cuvinte, secvența din textul C: „Cine simte nevoia să scrie trebuie neapărat să scrie. Să nu aveți încredere în cuvinte precum: «ți-o spun pentru binele tău, nu-ți irosi timpul așa». Arta de a descuraja cu cuvinte afectuoase e dintre cele mai practicate.”.

8 puncte

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că Julliete și Mark, cele două personaje din textul B, se întâlnesc într-un proiect școlar.

Scrie un text narativ, de minimum 200 de cuvinte, despre o întâmplare declanșată de faptul că cei doi nu au preocupări comune. În redactarea textului, vei integra o secvență descriptivă, de minimum 60 de cuvinte, și o secvență dialogată, de patru – șase replici.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.